

**A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény¹,
a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben**

**KIVONAT
A KÖZTESTÜLETI TAGGÁ VÁLÁS
ÉS A NEM AKADÉMIKUS KÖZTESTÜLETI TAGOK TEVÉKENYSÉGÉVEL
KAPCSOLATOS SZABÁLYOK**

Az MTA VII. Kémiai Tudományok Osztálya Fizikai-Kémiai Bizottsága
és a hozzá tartozó köztestületi tagok és tagjelöltek számára
a 2012. 01. 14-én érvényes jogszabályok szerint

MTAtv. = Akadémiai törvény

Asz. = Alapszabály

Ü. = Ügyrend

Összefoglalás

**(csak tartalmi; a szabályok pontos megértéséhez ellenőrizze a hivatkozott
paragrafusokat a KIVONAT további részében)**

1. Köztestületi tag az lehet, **MTAtv. 7. §, Asz. 18. § (1)**
akinek tudományos fokozata van (PhD)
tudományos tevékenységet folytat
köztestületi taggá válási szándékát az illetékes tudományos osztályon bejelenti
a taggá válását az osztály jóváhagyja **Ü. 14. §**
2. Belépés és felvétel az MTA köztestületébe
mta.hu/cikkek/?node_id=25956 vagy <http://mta.hu> -> köztestületi tagok)
A Jelentkező az Akadémiai Adattár adatbázisban (<https://aat.mta.hu/aat>) a Felvételi
kérelem az MTA köztestületébe gombra kattintva kérheti felvételét. A köztestületi belépés
feltétele a Jelentkező publikációs adatainak rögzítése a [Magyar Tudományos Művek Tára](#),
nemzeti bibliográfiai adatbázisban.
3. A <https://aat.mta.hu/aat/Registration/Create> honlapon kitölthető jelentkezési
nyilatkozatnak tartalmaznia kell a jelentkező születési idejét, tudományos fokozatának
adatait, a tudományterületnek megfelelő tudományos osztály, és a szakterületnek
megfelelő tudományos bizottság megjelölését **Ü. 11. § (1)**
4. A nem akadémikus köztestületi tagok
- tudományos bizottsági besorolása kérelemre megváltoztatható. **Asz. 18. § (4), Ü. 13. §**
- részt vehetnek szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság
és munkabizottság munkájában **Asz. 19. § (1)**
- szavazati joggal rendelkeznek a közgyűlési képviselők megválasztásában. Minden
köztestületi tag egyetlen tudományos bizottsághoz tartozik: itt választ és itt választható.
Asz. 19. § (1), Asz. 26. §; Melléklet az MTA Alapszabályához I. 3. § (1)
- egyidejűleg két munkabizottságnak is tagja lehetnek, és a munkabizottságot érintő
kérdésekben mindenhol szavazati joggal rendelkeznek, de csak egy munkabizottságban
rendelkezhetnek a tudományos bizottságot érintő kérdésekben (MTA KO Ügyrend tervezet
2011. 09. 20.)

*(A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosításáról szóló 2009. évi
XX. törvény² az Országgyűlés 2009. március 30-i ülése,
a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályát és Ügyrendjét egységes szerkezetben az Akadémia
2009. évi májusi rendes közgyűlése fogadta el³)
A Magyar Tudományos Akadémia 2011. december 5-i Közgyűlése által 9/2011. (XII. 5.) és 10/2011.
(XII. 5.) sz. határozattal elfogadott módosításokkal*

¹ Kihirdetve: 1994. IV. 26-án, hatályos 1994. június 30-ától.

² Kihirdetve 2009. IV. 3-án, hatályos 2009. április 6-ától.

³ A 6/2009. (V. 5.) sz. határozat hatályos 2009. október 3-ától.

MTAtv.

A Magyar Tudományos Akadémiát a nemzet a magyar nyelv ápolására, a tudomány szolgálatára hozta létre. ...

A nem akadémikus köztestületi tagok

MTAtv. 7. §

- (1) A Magyarországon szerzett vagy honosított tudományos fokozattal rendelkező személyek közül azok válnak a köztestület nem akadémikus tagjává, akik tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek, és az Akadémia szakterületük szerint illetékes tudományos osztályának bejelentik, hogy a köztestület tagjai kívánnak lenni. A jelentkezőt az Akadémia az osztály javaslata alapján felveszi a központi köztestületi nyilvántartásba.**

Asz. 18. §

- (1) A köztestületi tagságra való jelentkezést a szakterületileg illetékes tudományos osztályhoz kell benyújtani.
(2) A köztestületi tagság tudományos címként nem használható.

Ü. 11. §

- (1) *A köztestületbe való jelentkezést a tudományos osztályok titkárságaihoz – a vonatkozó akadémiai szabályozásban foglaltak szerint – írásban kell benyújtani. A jelentkezési nyilatkozatnak tartalmaznia kell a jelentkező születési idejét, tudományos fokozatának vagy doktori címének adatait (megnevezés, szakterület, intézmény, a megszerzés dátuma), a tudományterületnek megfelelő tudományos osztály, és a szakterületnek megfelelő tudományos bizottság megjelölését, a jelentkező tudományos testületi tisztségét, munkahelye megnevezését és címét, lakcímét és elektronikus levelezési címét. A jelentkezés időpontjában érvényes publikációs listáját a jelentkezőnek az e célra rendszeresített adatbázisban rögzítenie kell. A jelentkező a nyilatkozat kitöltésével elfogadja, hogy a köztestület az előbbieket szerint rendelkezésre bocsátott adatait a köztestületi jelentkezés, ezt követően a köztestületi tagság fenntartása érdekében kezelje. Az adatkezeléssel kapcsolatos rendelkezéseket az Akadémia elnöke határozatban állapítja meg.*
- (2) *A köztestületi tagságra való jelentkezés után a jelentkező nyilatkozatában megjelölt tudományos osztály – amennyiben illetékességét megállapítja – felkéri az illetékes tudományos bizottságot, hogy állapítsa meg, a jelentkező megfelel-e a köztestületi taggá válás MTAtv. vonatkozó rendelkezésében rögzített feltételeinek. E feltételek megléte esetén a tudományos bizottság dönt a jelentkezőnek a köztestületi jegyzékbe történő felvételéről. A tudományos osztály a tudományos bizottság döntését követően a felvételtől a jelentkezőt írásban, postai úton haladéktalanul értesíti. A köztestületi jegyzékbe való felvételtől vagy elutasításról a tudományos osztály dönt, ha a tudományos bizottság a felvételt nem javasolja, vagy a felvétellel kapcsolatos döntéshez egyéb okból a tudományos bizottság állásfoglalása alapján a tudományos osztály álláspontjának ismerete (osztálydöntés) szükséges.*
- (3) *Amennyiben a köztestületbe való felvételi eljárást megindító osztály a saját illetékességének hiányát állapítja meg, az osztály a jelentkező ügyét a tudományterületileg illetékes osztályhoz teszi át. Az osztályok közötti illetékességi vitában az Elnökség dönt.*
- (4) *A köztestületi tag köteles karbantartani adatait és publikációs listáját a köztestületi adatbázisokban. Az adatok karbantartásának elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezményeket az Elnökség külön rendelkezésben határozhatja meg.*

Asz. 18. §

- (3) A köztestület tagjait – tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolásuk feltüntetésével – az Akadémia a köztestületi tagok jegyzékében tartja nyilván.

Ü. 12. §

- (1) *A köztestületi tagok központi nyilvántartásának megszervezése, vezetése és a nyilvántartás ellenőrzése, illetve annak nyilvános adatbázisként való működtetése az Akadémia elnöke által kijelölt akadémiai költségvetési szerv, valamint a tudományos osztályok titkársági feladataiért felelős akadémiai költségvetési szerv feladata..*

Asz. 18. §

- (4) Szakmai indokok alapján a tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolás kérelemre megváltoztatható.

Ü. 13. §

- (1) *A besorolás megváltoztatása iránti kérelmet a köztestületi tag kezdeményezheti. Az illetékes tudományos osztályhoz benyújtott írásbeli kérelemnek tartalmaznia kell a régi és a kívánt új bizottsági besorolást, valamint a kérelem szakmai indokait, a tudományos publikációknak az e célra rendszeresített adatbázisba feltöltésével egyidejűleg.*
- (2) *A besorolás megváltoztatásáról a tudományos osztály dönt, és írásban értesíti a kérelmezőt. Az osztály döntésével szemben az érintett köztestületi tag az Elnökség mint jogorvoslati fórumként eljáró testülethez fordulhat.*
- (3) *A bizottság átalakulása, megszűnése esetén a bizottság tagjainak a tudományos osztály felhívására nyilatkoznia kell, hogy melyik (tudományterületileg releváns) bizottságnak kíván tagja lenni. A besorolás megváltoztatására egyebekben az (1) és (2) bekezdésben foglaltak irányadók.*

Asz. 19. §

- (1) A nem akadémikus köztestületi tagok részt vehetnek azokban a munkákban és – az osztály által meghatározott zárt osztályülések kivételével – azokon a rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság és az a területi bizottság szervez, amelynek földrajzi területén működnek.
- (2) A tudományos osztály és bizottságok figyelme kiterjed a nem akadémikus köztestületi tagok munkásságára is, akiknek aktívan közre kell működniük ezen szervezetek tevékenységében.
- (3) A nem akadémikus köztestületi tagoknak szavazati joguk van a közgyűlési képviselők megválasztásában. A nem akadémikus köztestületi tagok a köztestület bármely tisztségére megválaszthatók, kivéve, ha jogszabály vagy az Alapszabály és Ügyrend ettől eltérően rendelkezik.

Ü. 14. §

A köztestületbe jelentkező nem akadémikus személyek akkor válnak a köztestület tagjává, amikor az Akadémia (annak illetékes szervezeti egysége) a köztestületi tagok jegyzékébe való felvételükről szóló döntést érvényesen és hatályosan meghozta. A jelentkezőt a döntés meghozataláról 30 naptári napon belül értesíteni kell.

Asz. 20. §

A köztestületi tagság a tagnak az Akadémia illetékes tudományos osztályához címzett lemondó nyilatkozatával, a tag halálával vagy jogszabályban meghatározott esetben szűnik meg.

Ü. 15. §

- (1) *A köztestületi tagságról lemondó nyilatkozatot az illetékes tudományos osztályhoz írásban kell eljuttatni.*
- (2) *Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság – bármely okból történő – megszűnésének a köztestületi tagok jegyzékébe való átvezetéséről.*

Asz. 21. §

- (1) Felfüggeszthető a köztestületi tagsága annak, akit bűncselekmény szándékos elkövetése miatt a bíróság jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélt, vagy ha a felfüggesztésre

egyébként jogszabályban vagy a vonatkozó akadémiai szabályozásban meghatározott ok bekövetkezett. A felfüggesztés időtartama – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – azonos a szabadságvesztés büntetés (felfüggesztett szabadságvesztés esetén az eredményesen eltelt felfüggesztés, ellenkező esetben a kiszabott büntetés) időtartamával, ha pedig az ítélet ezt meghaladó időtartamú jogerős közügyektől való eltiltás mellékbüntetését is tartalmaz, akkor a felfüggesztés ennek lejártáig tart.

- (2) A felfüggesztésről a szakterület szerint illetékes tudományos osztály indítványa alapján a Tudományetikai Bizottság határoz.

Ü. 16. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik arról, hogy a Tudományetikai Bizottság határozatát a köztestületi tagok jegyzékébe átvezessék.

Asz. 22. §

A köztestületi tag írásbeli nyilatkozatban (az indokok megjelölésével) kérheti a tudományos osztálytól tagságának szüneteltetését. A szüneteltetésre okot adó körülmények elhárulásával a köztestületi tag tagságának helyreállítását kérheti.

Ü. 17. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság szüneteltetésének a köztestületi tagok jegyzékébe való átvezetéséről.

MTAtv. 7. §

- (2) A nem Magyarországon szerzett tudományos fokozattal rendelkező külföldön élő személyek az Alapszabály rendelkezései szerint válhatnak a köztestület külső tagjává.**

Asz. 23. §

(1) A köztestület külső tagjává olyan személy válhat, aki Magyarországon vagy hazájában elismert tudományos fokozattal rendelkezik, külföldön él, nem vagy nem csak magyar állampolgár, magát magyarnak vallja, tudományát alkotó módon műveli, és kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.

(2) A köztestületi külső tagság iránti jelentkezést írásban, az MTA Titkárság határon túli magyarok titkársági feladataiért felelős szervezeti egységéhez kell benyújtani. A jelentkező a nyilatkozat kitöltésével elfogadja, hogy a köztestület az előbbiek szerint rendelkezésre bocsátott adatait a köztestületi jelentkezés, ezt követően a köztestületi tagság fenntartása érdekében kezelje.

(3) A nem akadémikusi köztestületi külső tagság tudományos címként nem használható.

Ü. 18. §

A külső köztestületi tagságra jelentkezőnek kétnyelvű (magyar és angol) jelentkezési nyilatkozatában fel kell tüntetnie állampolgárságát, tudományos fokozata megnevezését, tudományos fokozata megszerzésének helyét és idejét, tudományterülete, a tudományos osztály és szűkebb szakterülete megnevezését. A nyilatkozatban meg kell neveznie továbbá azt a magyarországi kutatóhelyet, amellyel szoros szakmai kapcsolatot tart fenn, munkahelyét az illető ország nyelvén, magyarul és angolul, meg kell adnia elérhetőségét, és mellékelnie kell a tudományos fokozata meglétét igazoló dokumentum másolatát.

MTAtv. 9. §

- (1) Az Akadémia Közgyűlését a hazai akadémikusok, valamint a nem akadémikus képviselők alkotják. Utóbbiak az Alapszabályban meghatározott módon közvetlen és titkos választással nyerik el tagságukat. Számuk legfeljebb 200 fő.**

Asz. 26. §

(1) A Közgyűlés nem akadémikus közgyűlési képviselőit a **köztestület nem akadémikus tagjai** választják.

(2) A 200 nem akadémikus közgyűlési képviselő tudományági eloszlása a következő: 143 képviselői helyen az osztályok egyenlő arányban osztoznak, míg a további 57 hely az egyes osztályokhoz tartozó **nem akadémikus köztestületi tagok arányában** oszlik meg.

(3) A tudományos osztályokra megállapított kereten belül a tudományos osztályok határozzák meg a tudományos bizottságokra jutó képviselői helyek számát. Az elosztás módját mindkét esetre a jelen Alapszabály 1. számú Mellékletének I. fejezete tartalmazza.

Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához

I. A Közgyűlés nem akadémikus képviselőinek választása

3. §

(1) A nem akadémikus közgyűlési képviselőket a tudományos bizottságok listáin a köztestület nem akadémikus tagjai titkosan, elektronikus úton vagy levélszavazással választják meg. **Minden köztestületi tag egyetlen tudományos bizottsághoz tartozik: itt választ és itt választható.** A választás két szakaszban történik.

MTA KO Ügyrend tervezet 2011. 09. 20.

7. §

(11) A munkabizottság létrehozásának, ill. újjáalakításának feltétele, hogy legalább 20 köztestületi tag fejezze ki azt a szándékát, hogy a munkabizottság munkájában rendszeresen részt kíván venni (ettől átmenetileg el lehet térni abban az esetben, ha a munkabizottság már bizonyította működőképességét).

(12) Egy köztestületi tag két munkabizottságnak is tagja lehet, és a munkabizottságot érintő kérdésekben mindenhol szavazati joggal rendelkezik, de csak egy munkabizottságban rendelkezhet bizottságot érintő kérdésekben (pl. bizottsági javaslattétel kitüntetésekre, díjakra, akadémikus jelölésre) szavazati joggal. A munkabizottság (újjá)alakítása alkalmából minden köztestületi tagnak nyilatkoznia kell arról, hogy az adott munkabizottságban bizottsági ügyekben szavazati joggal kíván-e rendelkezni. A nyilatkozatok összesítését a munkabizottság titkára az (újjá)alakulást követően elküldi az illetékes bizottság titkárának, aki ellenőrzi, hogy egy köztestületi tag csak egy munkabizottságban szavazhasson bizottsági ügyekben.

Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához

I. A Közgyűlés nem akadémikus képviselőinek választása

1. §

A nem akadémikus köztestületi tagok 200 közgyűlési képviselőjének mandátuma a következőképpen oszlik meg: 143 képviselői helyen a tudományos osztályok egyenlő arányban osztoznak, a további 57 hely pedig az egyes tudományos osztályokhoz tartozó köztestületi tagok arányában oszlik meg. Az 57 mandátumot a választás megkezdésének dátumát 90 nappal megelőző időpontig regisztrált köztestületi tagok számának arányában osztják szét. Az osztályoknak egyenként jutó képviselői helyeket az Elnökség hagyja jóvá, legkésőbb a választás előtt legalább 60 nappal.

2. §

(1) A mandátumokat első lépésben az osztályok, második lépésben pedig az osztályok tudományos bizottságai között a d'Hondt-módszer használatával, a (2) bekezdésben foglaltak szerint kell szétosztani.

(2) Egy táblázat fejlécére felírják az osztályokat vagy egy osztály tudományos bizottságait. A táblázat első sorába beírják az egyes osztályok (tudományos bizottságok) köztestületi tagjainak számát, a következő sorba ezek felét, majd a harmadát és így tovább. Először az az osztály (bizottság) kap egy mandátumot, amelyiknek a neve alatt szerepel a táblázat legnagyobb száma, majd a többi szám közül választják ki a legnagyobbat: ekkor az ehhez tartozó osztály (bizottság) kap egy mandátumot. Ezt az eljárást addig folytatják, amíg az összes mandátum szét nem lett osztva. Ha az utolsó mandátumot érő szám és az első mandátumot nem érő szám egyenlő, a hozzájuk tartozó osztályok (bizottságok) között sorshúzás dönt.

3. §

- (1) A nem akadémikus közgyűlési képviselőket a tudományos bizottságok listáin a köztestület nem akadémikus tagjai titkosan, elektronikus úton vagy levélsvavazással választják meg. Minden köztestületi tag egyetlen tudományos bizottsághoz tartozik: itt választ és itt választható. A választás két szakaszban történik.
- (2) Az első szakasz a jelöltek meghatározására szolgáló, az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv által levél formában vagy elektronikus úton végzett szabad közvélemény-kutatás, amelynek eredményét valamennyi szavazóval közölni kell. Az eredmény megállapítása után a bizottságok az osztály ügyrendje által meghatározott módon összeállítják jelöltjeik listáját. A mandátumokat a jelöltek a második szakaszban, az érdemi – papír alapon történt vagy elektronikus – szavazáson kapott szavazatok sorrendjében nyerik el. A jelölőlistán legfeljebb kétszer annyi név szerepelhet, mint amennyi a bizottságra jutó képviselői helyek száma.
- (3) A jelöltlista nyitott, a választókat tájékoztatni kell, hogy szavazhatnak olyan, a tudományos bizottsághoz tartozó személyekre is, akiket a listán nem tüntettek fel, de nem lehet több személyre szavazni, mint amennyi a papír alapú szavazás esetén a szavazólaphoz mellékelte kísérőlevélben, elektronikus szavazás esetén a külön közölt bizottsági képviselői helyek száma.
- (4) Papír alapú szavazás esetén azt a szavazólapot, amelyik a jelzett korlátnál több támogató szavazatot tartalmaz, érvénytelennek kell tekinteni.
- (5) A választást az Elnökség által megbízott és kiküldött választási bizottság felügyeli, a titkársági teendőket az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv munkatársai látják el.
- (6) Papír alapú szavazás esetén a szavazólapot a választási bizottságnak jegyzőkönyvezett módon jóvá kell hagynia, és az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv által lepecsételve kell kibocsátania a szavazásra jogosultak részére. Ezesetben a szavazólapot névtelen, lezárt hivatalos borítékban kell beküldeni, a választási bizottság a hivatalos borítékbonthatás során a szavazólapok kézhezvételét sorszámozással igazolja és könyveli. Elektronikus szavazás esetén biztosítani kell, hogy kizárólag a szavazásra jogosult, kizárólag a saját szavazatát leadva vehessen részt a választásban. Biztosítani kell továbbá azt, hogy a szavazatot leadó személyre a leadott szavazat alapján sem a szavazáskor, sem később ne lehessen visszakövetkeztetni
- (7) A választási bizottság szavazatszámoló bizottsága hivatalos jegyzőkönyvben állapítja meg a hozzájuk beérkezett érvényes szavazatok számát és a jelöltek szavazati sorrendjét, és megállapítja, hogy név szerint kik kaptak az egyes bizottságok listáin mandátumot. Ezek a jegyzőkönyvek nyilvánosak, a hozzáférés módját az illetékes tudományos osztály ügyrendje rögzíti. Ha szavazategyenlőség miatt az eredmény nem egyértelmű, és az osztály ügyrendje nem rendelkezik másképp, sorsolással kell döntenie. Az osztályhoz tartozó nem akadémikus képviselő akkor tekinthető megválasztottnak, ha az érvényes szavazatok legalább 20 százalékát megszerezte.
- (8) A mandátumhoz jutottak nevével hivatalos jegyzőkönyv készül. A titkos szavazáshoz használt papír alapú szavazólapokat a szavazás eredményének hitelesítését és kihirdetését követően meg kell semmisíteni. Elektronikus úton történt szavazás esetén gondoskodni kell arról, hogy az elektronikusan rögzített szavazati adatok – az eredmény hitelesítését és kihirdetését követően – törlésre kerüljenek, és azok később sem lehessenek visszaállíthatók.
- (9) A Közgyűlés nem akadémikus képviselőit három évre választják meg. A három év elteltével a képviselők – egy alkalommal – újraválaszthatók.
- (10) A képviselő mandátumának bármely okból való megszűnése esetén a bizottság választási eredménylistáján soron következő személy válik képviselővé.